

JEANNINE

Ik heb altijd in Oostende gewoond. De Nieuwstraat, de Ooststraat, nu nog op een tweede locatie in de Prins Boudewijnstraat. Ik heb Robert leren kennen op de kermis van het Westerkwartier. Ik kende zijn broer Roland al van ons turnclubje. Bon: en van de kermis naar stad reed ik mee op de buis van zijn fiets. Zo lang geleden dus dat we voor het eerste 'iets' voelden voor elkaar. Zijn vader was ondertussen op zee verdwenen (1947). Ik hem heb nooit ontmoet. Robert en ik hebben elkaar 5 jaar 'gekend'. Dat wil zeggen: een handje en een 'totje.' Ondertussen zijn we 69 jaar getrouwd... Reken en tel maar.

In augustus 2020 is hij alleen in De Drie Platanen gaan wonen na een opname in Serruysziekenhuis voor o.a. darmproblemen. Er is natuurlijk dat 'onderliggend' probleem. De dokters, de zoon, sociale diensten leggen daar en dan uit dat ik door mijn fysieke toestand niet meer voor hem kan zorgen. Let wel: het is dus niet ik die dat vaststel, hé. Sedertdien blijf ik met een enorm schuldgevoel. We hebben elkaar zolang gekend, we woonden zolang op één plaats, en plots komt daar een eind aan. Dat is anders dan sterven. Hij is weg en toch is hij er nog. Ondertussen begrijp ik hun standpunt. Ik ga driemaal per week naar hem toe. Na een uur worden we beiden nerveus. Al die verwarde verhalen over wat hij vroeger meegemaakt heeft. Moeilijk. Ik kan hem niet helpen. Als ik thuis alleen aan tafel zit, denk ik eraan dat hij op een andere plaats eet met anderen en dat hij leeft in een kamer met een ander uitzicht. Hij heeft het goed. Maar hij is niet thuis....

Soms beseft hij dat hij ergens anders is. Hij weet niet altijd wie ik ben. Hij is nooit 100% zeker. Ik ben Jeannine die hem bezoekt, maar niet Jeannine zijn vrouw. Hij is altijd blij als ik kom. Dat nieuwe evenwicht valt zwaar. De relatie is anders. Toen hij nog thuis was, reageerde hij zeer verward. Ik dacht nog niet aan dementie tot aan die allereerste ervaring: hij was vergeten dat ik naar de kapper was en stond op de hoek van onze straat te wuiven. Hij was me aan het zoeken.

Er komt een leegte. De eerste zes maanden gaat dat nog. Je bent bezig met een nieuwe manier van leven. Dan is er het gemis naast je in bed. Je voelt, maar je vindt niets. Ik had daar voordien nooit over nagedacht. We hadden beloofd altijd samen te blijven. Robert beseft af en toe dat er iets in zijn hoofd raar doet. Hij steekt dan zijn vinger in de lucht, alsof hij wil dat het stopt. Dat en het feit dat hij zeer blij is me te zien. Dat doet je nadenken over geluk en ongelukkig is. Ah: je zou beter een breuk hebben. Dementie zie je niet.

De lange corona-tijd maakt die leegtes nog groter. Iedereen is hoe dan ook beperkt: kleinkinderen kunnen of mogen niet komen, de zoon wel als mantelzorger. Hij voert me naar Robert en dan is de vraag: heeft hij een helder moment, zal hij mij herkennen? Hij kan soms een uur doorbomen over probleempjes die er niet zijn. Wat zal hij zich herinneren? Hoe komt hij bij al die kleine verhalen van heel lang geleden. Uit zijn jeugdijaren. Over zijn papa die in zee verdronken is (1947). Soms zegt hij dat hij op dat dramatisch moment ook aan boord was. Ik bedoel: een belangrijke gebeurtenis vergeet hij niet, maar de contexten worden door elkaar gegooid. Zelfde met zijn periode bij de Zeemacht en de reizen naar Amerika. Of Engeland tijdens de oorlog, de vlucht via Dieppe en

de bombardementen rond de schepen, ... Hij blijft dat herhalen. In het begin verbeterde ik hem, nu niet meer.

Ik ga graag, maar wanneer ik wegga, zucht ik. Alsof het een opluchting is weg te kunnen gaan. Klinkt lelijk en daar komt dat schuldgevoel nog eens bij. Denk zo niet, zeggen de verpleegster. Je hebt geen schuld. Maar mijn problemen zijn daarmee niet weg. Wie met dementie wordt geconfronteerd, ondergaat angst.

Ik denk dat hij af en toe angstig is. Soms geeft hij kleine signalen zoals wijzen naar zijn hoofd. Ik denk dat hij beseft dat het in zijn hoofd verkeerd gaat. Toen hij nog thuis was, werd daar eens goed mee gelachen. "Ik mijn lichaam, jij jouw hoofd," zei ik dan. Dat is een teken van verbondenheid. Hij is en blijft een gentleman: hij vergeet nooit om mijn mantel aan te nemen. Dat is mooi. Maar door diezelfde beleefdheid wordt hij snel kwaad op iemand die ongemaniert in een rolstoel aan tafel slaapt. Hij begrijpt niet dat die mensen ziek zijn. Ondertussen begin ik daar inwoners kennen. Ik dacht er zelfs even aan om ook naar het rusthuis te gaan, maar dat werd me sterk afgeraden. Ik zou in een andere afdeling moeten wonen, want constant geconfronteerd worden me zijn toestand... Neen.

Dit is intens leven. We hebben veel gezien, meegemaakt, vaak met zin voor humor. Er zijn zoveel dingen gepasseerd. Er is natuurlijk de domper door die corona-perikelen. Dat en die zin om te corrigeren maken je zenuwachtig. Komt erbij dat de cafetaria corona-gewijs gesloten is, mondmaskerplicht, geen zoentjes geven, niet op gang wandelen. Een gevarieerde namiddag met hem is nu herleid tot luisteren - hij zwijgt niet, babbel, babbel. Ik stel me de vraag of die verwarde taal gekanaliseerd kan worden tot iets herkenbaars? Moet ik hoe dan ook proberen het te begrijpen. En wat met de andere Robert die hij geworden is? Hij was altijd al een mister perfect. Vroeger was er zijn legendarische dagelijkse flipperactie door heel het appartement en langs alle meubels. Nu moet alles aan zijn bed effen zijn, ieder stukje in zijn kamer op de juiste plaats. Hij wil dat uit eergevoel ook zelf doen. Die fierheid blijft. Dat en timing, stiptheid, Marine-gelinkt.

Weet je: in het rusthuis is hij eigenlijk altijd gelukkig. Hij danst met verpleegsters. Dat was vroeger niet zo. Thuis hield hij niet van (onverwacht) bezoek. Zeker niet van mijn vriendinnen. Dus ging ik alleen op stap. Dat wil ook zeggen dat, nu ik zelf minder buitenkom, zij niet naar mij zullen komen want die traditie is er nooit geweest. Plus: er zijn er al een hele boel dood, hé. De leeftijd ... Nog zo'n vreemd iets: hij rolt zijn kledij op zoals toen aan boord. Plaatsgebrek, en zo. Thuis heeft hij dat nooit gedaan. Ik was de huisvrouw.

Ik schrijf graag over de tijd voor en met Robert. Over de oorlog, de bezetting, de bevrijding en hoe ik hem nadien leerde kennen. Ik kom hem overal tegen. Je weet: hij was/is zeeman. Ik heb de gewoonte hem te schrijven. Telefoneren mocht of kon niet. Ondertussen schrijf ik al een tijdje naar mezelf en daardoor is hij nog bij mij. Dat is zeer menselijk. Ook zijn kleren liggen op dezelfde plaats. En dan zijn er de foto's van vroeger. Ik heb hem als zeeman heel veel moeten missen. Toen hij met pensioen ging, was het moeilijk om plots ononderbroken samen te zijn. En nu hij niet meer

thuis is, dacht ik dat het opnieuw makkelijker zou zijn. Mis dus. Ondertussen en tussen haakjes stel ik me nog altijd de vraag naar die fameuze “Schatjes in andere havens.”

André Baert